

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อออกเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ตลอดจนอภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรและทางวาจาของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์
3. เพื่อศึกษาการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้แก่ การสื่อสารแบบทางการ และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ
2. ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับทิศทางการสื่อสารตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้แก่ การสื่อสารจากบนลงล่าง, การสื่อสารจากล่างขึ้นบน และการสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน
3. ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทการสื่อสารตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้แก่ การสื่อสารระหว่างบุคคล, การสื่อสารกลุ่มย่อย และการสื่อสารสาธารณชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร คือ ผู้บริหารและคณาจารย์ที่เป็นอาจารย์ประจำ และปฏิบัติงานในหน้าที่ ณ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2527 จำนวน 144 คน ประกอบด้วย

ก. ผู้บริหาร ได้แก่ อาจารย์ที่ดำรงตำแหน่งอธิการ, รองอธิการ, หัวหน้าสำนักงานอธิการ, หัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา, หัวหน้าคณะวิชา, หัวหน้าภาควิชา และหัวหน้าศูนย์ จำนวน 43 คน

ข. คณาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และเป็นปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร จำนวน 101 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาคำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในองค์การทั้งของไทยและต่างประเทศ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมงานวิจัยตรวจและแก้ไข แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก แล้วนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป ผู้วิจัยได้ส่งและรวบรวมแบบสอบถามจากอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 136 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.40 จำแนกเป็นผู้บริหาร 40 ฉบับ (29.4%) และคณาจารย์ 96 ฉบับ (70.6%) ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สดภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ได้แก่ วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสาร และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบเลือกลำดับความสนใจในชนิดของข่าวสารที่สนใจมากที่สุดไปถึงสนใจรองๆ ลงไป

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบเลือกตอบ (Check list)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ, ข้อมูลพฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ข้อมูลรายข้อความความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสารโดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยเปรียบเทียบผลสรุปรวมของค่าคะแนนเฉลี่ยในค้ำนรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ของผู้บริหารและคณาจารย์

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จำนวน 136 คน สังกัดคณะวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, คณะวิชาวิทยาศาสตร์ และคณะวิชาครุศาสตร์ ตามลำดับ, เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง, ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 36 - 45 ปี, มีวุฒิสูงสุด - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมากกว่าปริญญาตรี, ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะและปริญญาเอก ตามลำดับ, มีประสบการณ์ทำงานในวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์อยู่ในช่วงระหว่าง 11 - 20 ปี, ตำแหน่งทางวิชาการส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ 2, สำหรับตำแหน่งผู้ช่วย - ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ไม่มีเลย, จำแนกเป็นผู้บริหาร 40 คน และเป็นคณาจารย์ 96 คน และอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้เวลาในการปฏิบัติงานวิชาการมากที่สุด

2. พฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

2.1. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร

อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นหนังสือคำสั่งอยู่ในเกณฑ์มาก รองลงไปใช้ป้ายประกาศข่าวสาร, หนังสือเวียน, บันทึกรายข้อความ และวารสารประชาสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์ใช้พอประมาณ ส่วนเอกสารวิชาการ, จดหมายข่าว และจดหมายส่วนตัว อยู่ในเกณฑ์ใช้น้อย สำหรับ

วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจาที่เป็นการพูดทางโทรศัพท์ภายใน, การประกาศเสียงตามสาย และการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล อยู่ในเกณฑ์มาก และรองลงไปเป็นการประชุมคณะกรรมการ, การพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม และการประชุมคณาจารย์ อยู่ในเกณฑ์ใช้พอประมาณ

2.2. ความสนใจในชนิดของข่าวสาร

อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ เป็นข่าวเกี่ยวกับงานสอนและอบรมมากเป็นลำดับที่ 1 และรองลงไปให้ความสนใจข่าวสารเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับงานผลิตผลงานทางวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับงานบริหาร, ข่าวเกี่ยวกับงานธุรการ, ข่าวเกี่ยวกับงานวิจัย, ข่าวเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา, ข่าวเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา และข่าวเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม เป็นลำดับที่ 2 - 9 ตามลำดับ

2.3. การรับข่าวสาร

ก. อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจต่อข่าวสาร, ให้ความสนใจที่จะแสวงหาข่าวสาร และกระตือรือร้นที่จะสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในเกณฑ์มาก ตามลำดับ

ข. อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านสื่อหนังสือคำสั่งอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ผ่านสื่อป้ายประกาศข่าวสาร หนังสือเวียน บันทึกข้อความ และวารสารประชาสัมพันธ์ อยู่ในเกณฑ์บางครั้ง และผ่านจดหมายข่าว และจดหมายส่วนตัว อยู่ในเกณฑ์นานๆ ครั้ง ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านช่องทางการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคลอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ผ่านช่องทางการพูดทางโทรศัพท์ภายใน การประกาศเสียงตามสาย การประชุมคณะกรรมการ การพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม และการประชุมคณาจารย์ อยู่ในเกณฑ์บางครั้ง สำหรับการเปิดรับข่าวสารจากผู้บริหารไปยังอาจารย์ผ่านหนังสือคำสั่งอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ผ่านหนังสือเวียน การพูดทางโทรศัพท์ภายใน การพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล การประชุมคณะกรรมการ และการประชุมคณาจารย์ อยู่ในเกณฑ์บางครั้ง และผ่านจดหมายส่วนตัว อยู่ในเกณฑ์นานๆ ครั้ง การเปิดรับข่าวสารจากอาจารย์ไปยังผู้บริหารผ่านการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล และการพูดทางโทรศัพท์ภายใน อยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ผ่านการพบปะพูดคุย

เป็นกลุ่ม การประชุมคณะกรรมการ บันทึกรายงาน และการประชุมคณาจารย์ อยู่ใน
 เกณฑ์บางครั้ง และผ่านจดหมายส่วนตัวอยู่ในเกณฑ์นานๆครั้ง และการเปิดรับข่าวสาร
 ระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันผ่านการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล และการพูดทางโทรศัพท์
 ภายใน อยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ผ่านการพบปะพูดคุยเป็นกลุ่มอยู่ในเกณฑ์บางครั้ง และผ่าน
 จดหมายส่วนตัวอยู่ในเกณฑ์นานๆครั้ง ในด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
 ในหน้าที่ผ่านการประกาศเสียงตามสาย ป้ายประกาศข่าวสาร เอกสารวิชาการ และ
 จดหมายข่าว อยู่ในเกณฑ์ได้รับบ้างเป็นบางครั้ง กล่าวคือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการ
 ปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านการประกาศเสียงตามสายสัปดาห์ละหลายครั้ง ผ่านป้ายประกาศ-
 ข่าวสารสัปดาห์ละหลายครั้ง ผ่านเอกสารวิชาการปีการศึกษาหลายเล่ม และผ่าน
 จดหมายข่าวเดือนละ 2-4 ฉบับ ส่วนข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านวารสาร
 ประชาสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์นานๆจะได้รับบ้าง กล่าวคือ เดือนละ 1 - 2 ฉบับ สำหรับเนื้อหา
 สารของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่เกี่ยวกับงานสอนและอบรมอยู่ในเกณฑ์บ่อย
 ครั้ง, มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงานธุรการ งานบริการทางวิชาการ งานกิจกรรมนักศึกษา
 งานบริหาร งานผลิตผลงานทางวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา อยู่ในเกณฑ์ได้รับบ้าง
 เป็นบางครั้ง และมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม และงานวิจัย อยู่ในเกณฑ์นานๆจะ
 ได้รับบ้าง

ก. อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีพฤติกรรมการรับข่าวสารเกี่ยว
 กับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเคยพบปะพูดคุยกับเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน เคยรายงานข่าวสาร
 ให้ผู้บริหารทราบ เคยถ่ายทอดแลกเปลี่ยนวิทยากรหรือปรึกษาหารือกับเพื่อนอาจารย์
 ด้วยกัน และเคยแจ้งเวียนข่าวสารให้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในเกณฑ์บางครั้ง
 นอกจากนี้เคยกระจายข่าวสารให้เพื่อนอาจารย์ด้วยกันทราบ โดยการติดป้ายประกาศข่าวสาร
 หรือประกาศเสียงตามสาย เคยจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมคณาจารย์
 และเคยเผยแพร่ข่าวสารให้เพื่อนอาจารย์ทราบโดยการเขียนบทความลงในวารสารประชา-
 สัมพันธ์หรือเอกสารวิชาการ อยู่ในเกณฑ์นานๆครั้ง

ง. อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีการนำข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติ
 งานในหน้าที่ๆเป็นงานสอนและอบรมไปปฏิบัติด้วยตนเอง, มีส่วนเหลือในการปฏิบัติงาน-
 บริการทางวิชาการ งานบริหาร งานธุรการ งานกิจการนักศึกษา งานผลิตผลงานทางวิชา
 การ งานนิเทศการศึกษา และงานวัฒนธรรม และรับรู้ว่ามีการปฏิบัติงานวิจัย

จ. อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจารย์ทุกคนควรปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆด้วยตนเอง ส่วนความคิดเห็นที่จะแนะนำให้คนอื่นและเคยแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานในหน้าที่แล้วอยู่ในเกณฑ์เท่ากัน สำหรับวิธีการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น เคยพบปะพูดคุยกับเพื่อนอาจารย์เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มอยู่ในเกณฑ์บางครั้ง และเคยเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารโดยตรง, เขียนบทความหรือข่าวสารในจดหมายข่าว วารสารประชาสัมพันธ์ และเอกสารวิชาการ และเคยเขียนจดหมายส่วนตัวไปยังเพื่อนอาจารย์ อยู่ในเกณฑ์นานๆครั้ง

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

3.1. รูปแบบการสื่อสาร

ก. รูปแบบการสื่อสารแบบทางการ

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารแบบทางการก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี, การสื่อสารแบบทางการเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งตามหลักการบริหารองค์การโดยทั่วไป และการสื่อสารแบบทางการจะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตามระเบียบแบบแผนของการปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารแบบทางการตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข. รูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี, การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการเมื่อใช้ควบคู่กับการสื่อสารแบบทางการจะทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการในโอกาสพิเศษต่างๆ ช่วยสร้างบรรยากาศการสื่อสาร และการปฏิบัติงานในหน้าที่

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.2. ทิศทางการสื่อสาร

ก. ทิศทางการสื่อสารจากบนลงล่าง

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารจากผู้บริหารไปยังอาจารย์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสั่งการของผู้บริหารที่ข้ามขั้นตอนการบังคับบัญชาเป็นพฤติกรรมสื่อสารที่ไม่เป็นไปตามโครงสร้างของวิทยาลัยครู และผิดหลักการบริหารองค์การ นอกจากนี้กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า การสื่อสารจากผู้บริหารไปยังอาจารย์มีลักษณะเป็นการสั่งการหรือแจ้งให้ทราบตามสายการบังคับบัญชาที่ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี แต่กลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับน้อย

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับทิศทางการสื่อสารจากบนลงล่างตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข. ทิศทางการสื่อสารจากล่างขึ้นบน

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยอย่างมากว่า การสื่อสารจากอาจารย์ไปยังผู้บริหารก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี แต่กลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง นอกจากนี้ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยว่า ถ้าจะส่งข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ไปยังผู้บริหารระดับสูง

จะส่งไปตามลำดับสายงานมากกว่าส่งไปไปถึงผู้บริหารระดับสูงกว่าโดยตรงหรือส่งผ่านบุคคลอื่นเป็นการส่วนตัว สำหรับการส่งข่าวสารไปยังผู้บริหารระดับสูงกว่าโดยตรงนั้น ถ้าเป็นงานบริหาร, งานธุรการ และงานบริการ จะส่งไปที่หัวหน้าสำนักงานอธิการ ถ้าเป็นงานวิชาการจะส่งไปที่หัวหน้าคณะวิชา และถ้าเป็นงานกิจการนักศึกษา จะส่งไปที่หัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับทิศทางการสื่อสารจากล่างขึ้นบนตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ก. ทิศทางการสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันช่วยลดขั้นตอนของการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้น้อยลง ทำให้การปฏิบัติได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับทิศทางการสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.3. ประเภทการสื่อสาร

ก. ประเภทการสื่อสารระหว่างบุคคล

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยมากที่สุดว่าการสื่อสารระหว่างบุคคลช่วยสร้างและกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อน - อาจารย์ด้วยกันทำให้การปฏิบัติงานของอาจารย์เป็นไปด้วยความราบรื่นยิ่งขึ้น แต่กลุ่ม

คณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมาก สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า คือ การพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทการสื่อสารระหว่างบุคคล" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข. ประเภทการสื่อสารกลุ่มย่อย

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมาก ในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารกลุ่มย่อยก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสื่อสารของกลุ่มอาจารย์ที่มีความสนใจและการแสดงออกร่วมกันก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารกลุ่มย่อยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า คือ การพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทการสื่อสารกลุ่มย่อย" ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ค. ประเภทการสื่อสารสาธารณะ

ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมาก ในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารสาธารณะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสื่อสารสาธารณะช่วยกระจายข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงในเวลาเดียวกันได้เป็นอย่างดี สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า คือ วารสารประชาสัมพันธ์

สำหรับการทดสอบสมมติฐานนั้น เมื่อเปรียบเทียบเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ที่เป็นผลสรุปรวมแล้ว พบว่า "ผู้บริหารและคณาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับประเภทการสื่อสารสาธารณะ" ซึ่งเป็นที่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. เหตุการณ์การสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

1.1. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร

ก. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร จากสรุปผลการวิจัย พบว่า วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้มากที่สุด ได้แก่ หนังสือคำสั่ง ต่างจากผลการวิจัยของ สมชาติ รัตนถาวร (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา และงานวิจัยของ นคร ตั้งกพิภพ (2525) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ที่พบว่า ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครูและโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ใช้วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นหนังสือเวียนมากที่สุด นอกจากนี้จากสรุปผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ จดหมายส่วนตัว ตรงกับงานวิจัยของ สมชาติ รัตนถาวร (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นจดหมายเวียนน้อยที่สุด เช่นเดียวกัน การที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นหนังสือคำสั่งมากที่สุดอาจเป็นเพราะ อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีภาระหน้าที่ๆ จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 ในด้านการผลิตครู วิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และบริการทางวิชาการแก่สังคม จึงจำเป็นต้องอาศัยหนังสือคำสั่งเป็นสื่อจากผู้บริหารไปยังคณาจารย์ตามสายการบังคับบัญชาโดยตรงที่เป็น

ลายลักษณ์อักษร เพื่อให้อาจารย์ในฐานะผู้ปฏิบัติงานได้รับรู้ข่าวสาร และสามารถนำข่าวสารที่ได้รับไปปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครูและโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทั้งผู้บริหารและคณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 มีความเห็นตรงกันว่า มีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นหนังสือเวียนมากที่สุดอาจเป็นเพราะหนังสือเวียนเป็นสื่อที่แสดงหลักฐานการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในโรงเรียน นั่นเอง และการที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์รวมทั้งครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความเห็นตรงกันว่า มีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรที่เป็นจดหมายส่วนตัวน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะจดหมายส่วนตัวเป็นสื่อที่ไม่เป็นแบบทางการและเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรในองค์กรก็ได้

ข. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจา จากสรุปผลการวิจัยพบว่าวิธีการสื่อสารทางวาจาที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้มากที่สุด ได้แก่ การประกาศเสียงตามสาย ตรงกับงานวิจัยของ สมชาติ รัตนถาวร (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา และงานวิจัยของ นคร ดังตพิกพ (2525) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ที่พบว่า ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้บริหารและคณาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 มีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจาที่เป็นการประกาศเสียงตามสายมากที่สุดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จากสรุปผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วิธีการสื่อสารทางวาจาที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ใช้น้อยที่สุด ได้แก่ การประชุมคณาจารย์ แตกต่างจากงานวิจัยของ สมชาติ รัตนถาวร (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจาที่เป็นเครื่องติดต่อภายในน้อยที่สุด การที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจาที่เป็นการประกาศเสียงตามสายมากที่สุดและที่เป็นการประชุมคณาจารย์น้อยที่สุด อาจเป็นเพราะการประกาศเสียงตามสายเป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงในเวลาเดียวกัน ส่วนการประชุมคณาจารย์เป็นช่องทางการสื่อสารที่ถูกกำหนดขึ้นตายตัวเป็นคร่าวๆ ไป จึงสรุปได้ว่า การที่

บุคลากรของแต่ละองค์การใช้วิธีการสื่อสารทางวาจาที่มีความถี่มากน้อยแตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะแต่ละองค์การมีการเน้นหรือเปิดโอกาสให้สื่อหรือช่องทางการสื่อสารที่แตกต่างกันนั่นเอง

1.2. ความสนใจในชนิดของข่าวสาร

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ เป็นข่าวเกี่ยวกับงานสอนและอบรมมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับงานผลิตผลงานทางวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับงานบริหาร, ข่าวเกี่ยวกับงานธุรการ, ข่าวเกี่ยวกับงานวิจัย, ข่าวเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษา, ข่าวเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา และข่าวเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม ตามลำดับ ตรงกับงานวิจัยของ นคร ตั้งถพิภพ (2525) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ที่พบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์ให้ความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ เป็นข่าวเกี่ยวกับงานวิชาการมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ ข่าวความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา, ข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานภายในโรงเรียน และข่าวเกี่ยวกับการร่วมการกุศล ตามลำดับ และต่างกับงานวิจัยของ สมชาติ รัตนถาวร (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า ครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครูให้ความสนใจข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษามากที่สุด รองลงไป ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับงานบริหารโรงเรียน, ข่าวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน, ข่าวเกี่ยวกับวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับสวัสดิการ และข่าวเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ ตามลำดับ รวมทั้งครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสนใจข่าวเกี่ยวกับงานบริหารโรงเรียนมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับวิชาการ, ข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในวงการศึกษา, ข่าวเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน, ข่าวเกี่ยวกับสวัสดิการ และข่าวเกี่ยวกับระเบียบต่างๆ ตามลำดับ การที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจข่าวเกี่ยวกับงานสอนและอบรมมากที่สุดอาจเป็นเพราะการผลิตครูเป็นภาระหน้าที่หลักของวิทยาลัยครูตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 ส่วนภาระหน้าที่ด้านอื่นๆ นั้น เป็นงานสนับสนุนการผลิตครูนั่นเอง จะพบว่า จากสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ไปสอดคล้องกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามดังปรากฏในตารางที่ 8 ที่ว่า อาจารย์วิทยาลัยครู

ใช้เวลาในการปฏิบัติงานวิชาการมากที่สุด และการที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจข่าวเกี่ยวกับงานวัฒนธรรมน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะศูนย์วัฒนธรรมที่เป็นหน่วยงานหนึ่งของวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จัดตั้งขึ้นมาและมีภาระหน้าที่ตลอดจนบทบาทตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม พ.ศ. 2525 เกี่ยวกับการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยด้านวัฒนธรรม, อนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรม, ส่งเสริมงานประเพณีท้องถิ่น, - ผักอบรมวิทยาการและบุคลากรด้านวัฒนธรรม และจัดดำเนินการหอวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่ระบุให้มีคณะกรรมการวัฒนธรรมระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการ สำหรับจังหวัดอุตรดิตถ์นั้นได้แต่งตั้งให้หัวหน้าศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์เป็นอนุกรรมการและเลขานุการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ จากการทำหัวหน้าศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์และเลขานุการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์เป็นบุคคลคนเดียวกันนี้เอง ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ส่วนใหญ่มองเห็นว่างานด้านวัฒนธรรมไม่ใช่หน้าที่ของวิทยาลัยครูโดยตรง เพียงแต่ผู้บริหารวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้การสนับสนุนศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดอุตรดิตถ์ในด้านบุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณบางส่วน เท่านั้น

1.3. การรับข่าวสาร

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจต่อข่าวสาร, พึ่งพอใจที่จะแสวงหาข่าวสาร และกระตือรือร้นที่จะสนใจติดตาม - ข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ อยู่ในเกณฑ์มาก, เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านสื่อหนังสือคำสั่งมากที่สุด และผ่านช่องทางการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคลอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, เปิดรับข่าวสารจากผู้บริหารไปยังอาจารย์ผ่านสื่อหนังสือคำสั่งอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, เปิดรับข่าวสารจากอาจารย์ไปยังผู้บริหารผ่านช่องทางการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคลและการพูดทางโทรศัพท์ภายในอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, เปิดรับข่าวสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันผ่านช่องทางการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคลและการพูดทางโทรศัพท์ภายในอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง, ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ผ่านการประกาศเสียงตามสาย ป้ายประกาศข่าวสาร เอกสารวิชาการ และจดหมายข่าวอยู่ในเกณฑ์ได้รับบ้างเป็นบางครั้ง และได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงานสอนและอบรมอยู่ในเกณฑ์บ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากหนังสือคำสั่งเป็นสื่อที่มีความสำคัญยิ่งในองค์การแบบทางการที่ต้องการประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

ของบุคลากรที่ผู้บริหารสามารถจะสั่งการให้บุคลากร เป็นผู้ปฏิบัติงานตามที่มอบหมายด้วย สิทธิอันชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย ส่วนการพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคลและการพูด ทางโทรศัพท์ภายในเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลในองค์กรที่เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้แลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ซึ่งกันและกันได้ตลอดเวลา สำหรับการประกาศเสียงตามสาย, ป้ายประกาศข่าวสาร, เอกสารวิชาการ และจดหมายข่าว เป็นสื่อและช่องทางการสื่อสารที่มีข้อจำกัดที่ความถี่ของระยะเวลาการเผยแพร่ข่าวสารที่ทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์เปิดรับข่าวสารและได้รับข่าวสารในระดับ ความถี่น้อยครั้งที่แตกต่างกันออกไป

1.4. พฤติกรรมหลังการรับข่าวสาร

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ เคยพบปะ พูดคุยกับเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน, เคยรายงานข่าวสารให้ผู้บริหารทราบ, เคยถ่ายทอด แลกเปลี่ยน วิพากษ์วิจารณ์ หรือ ปรึกษาหารือ กับเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน และเคย แจ้งเวียนข่าวสารให้อาจารย์ที่เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในเกณฑ์บางครั้ง นอกจากนี้เคย กระจายข่าวสารให้เพื่อนอาจารย์ด้วยกันทราบโดยการติดป้ายประกาศข่าวสารหรือการ ประกาศเสียงตามสาย, เคยจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือการประชุมคณาจารย์ และเคยเผยแพร่ข่าวสารให้เพื่อนอาจารย์ทราบโดยการเขียนบทความลงในวารสาร - ประชาสัมพันธ์หรือเอกสารวิชาการ อยู่ในเกณฑ์นานๆครั้ง อย่างไรก็ตามแม้ว่าอาจารย์ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์จะมีพฤติกรรมหลังการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดย วิธีการต่างๆอยู่ในเกณฑ์บางครั้งหรือนานๆครั้ง แต่พฤติกรรมดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าเป็นไป ตามหลัก 5 ข้อของ คีท เดวิส (Keith Davis อ้างถึงใน Cutlip และ Center 1978: 109) ที่สรุปว่า เมื่อผู้ส่งสารส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารนั้น ผู้ส่งสารมีวัตถุประสงค์ ที่คาดหวังไว้ต่อผู้รับสาร 5 ประการ ได้แก่ ผู้รับสารสามารถรับข่าวสารนั้นได้, เข้าใจในเนื้อหาสาระของข่าวสารนั้น, ยอมรับข่าวสารนั้น, เกิดการปฏิบัติหรือการ กระทำ และมีปฏิกิริยาตอบกลับ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ได้พบในงานวิจัยของ พิทยา มุสิก (2523) เรื่อง พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ-ศึกษา ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์มีพฤติกรรมระหว่างบุคคลด้านการแสดงออกในการร่วม ประสานสัมพันธ์ที่ต้องอาศัยการสื่อสารในองค์กรเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ใน

เกณฑ์ปานกลาง รวมทั้งงานวิจัยของ ชาร์ล อี.เรคฟิลด์ (Charl E. Redfield 1969: 38) เรื่อง Communication in Management พบว่า บุคคลและกลุ่มบุคคล จะได้รับหรือโต้ตอบข่าวสารที่มีข้อความอย่างเดียวกันในเวลาเดียวกันหรือในเวลาต่างกัน หรือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลและเวลาที่มีความสัมพันธ์กับข้อความในข่าวสาร และโต้ตอบซึ่งกันและกันในทางบวกและทางลบ

1.5. การนำข่าวสารไปปฏิบัติงาน

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีการนำข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ๆ เป็นงานสอนและอบรมไปปฏิบัติด้วยตนเอง, มีส่วนช่วยเหลือในการปฏิบัติงานบริการทางวิชาการ งานนิเทศการศึกษา และงานวัฒนธรรม และรับรู้ว่าการปฏิบัติงานวิจัย สรุปได้ว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจและปฏิบัติงานสอนและอบรมมากที่สุด เนื่องจากทุกคนได้เล็งเห็นความสำคัญของงานสอนและอบรมที่เป็นหน้าที่หลักของวิทยาลัยครู อย่างไรก็ตามการที่อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง มีส่วนช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน และรับรู้ว่าการปฏิบัติงานนั้น อาจจะทำให้งานในหน้าที่ของวิทยาลัยครูบางอย่างค่อยความสำคัญลงไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารระดับสูงที่จะเน้นหรือส่งเสริมงานด้านอื่นๆ ให้มีน้ำหนักหรือความเป็นเลิศให้สูงเด่นมากน้อยเพียงใด โดยอาศัยการสื่อสารในองค์การเข้าไปมีส่วนช่วยในการพัฒนางานด้านต่างๆ ให้ทัดเทียมกัน

1.6. การแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีความคิดเห็นว่า อาจารย์ทุกคนควรปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ด้วยตนเอง และมีความคิดเห็นที่จะแนะนำและเคยแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานในหน้าที่อยู่ในเกณฑ์เท่ากัน สำหรับวิธีการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานในหน้าที่นั้น เคยพบปะพูดคุยกับเพื่อนอาจารย์เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มอยู่ในเกณฑ์บางครั้ง และเคยเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหาร, เขียนบทความหรือข่าวสารลงในจดหมายข่าว วารสารประชาสัมพันธ์ และเอกสารวิชาการ รวมทั้งเคยเขียนจดหมายส่วนตัวไปยังเพื่อนอาจารย์อยู่ในเกณฑ์นานๆ ครั้ง สรุปได้ว่า นอกจากอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์จะเป็นผู้ปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยตนเองแล้ว ยังเคยมี

พฤติกรรมแสดงออกในรูปแบบของการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความคิดที่จะแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานอีกด้วยอาจจะเนื่องมาจากอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ส่วนใหญ่เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิบัติงานในหน้าที่ของวิทยาลัยครู และมองเห็นว่า การที่จะทำให้ งานของวิทยาลัยครูก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายๆฝ่ายหรือทุกคนช่วยเหลือกันทั้งในระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานโดยอาศัยสื่อและช่องทางการสื่อสารขององค์การเป็นสำคัญ

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์ - วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

2.1. รูปแบบการสื่อสาร

ก. การสื่อสารแบบทางการ

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารแบบทางการ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี การสื่อสารแบบทางการเป็นปัจจัยอันสำคัญยิ่งตามหลักการบริหารองค์การโดยทั่วไป และการสื่อสารแบบทางการจะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตามระเบียบแบบแผนของการปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด ตรงกับงานวิจัยของ สมชาติ รัตนदार (2515) เรื่อง ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พบว่า ทั้งครูและอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนสาธิตของกรมการฝึกหัดครู และโรงเรียนมัธยมสาธิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้รูปแบบการสื่อสารแบบทางการมากกว่าแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งการสื่อสารแบบทางการนั้นเป็นการสื่อสารที่มีระเบียบแบบแผน มีข้อกำหนดไว้ชัดเจน เช่น จะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตามระเบียบแบบแผนตามธรรมเนียมของการบริหารราชการอย่างเคร่งครัด (กริช สืบสนธิ์ 2526 : 164) โดยที่ข่าวสารจะถูกส่งต่อไปในองค์การตามลำดับชั้นหรือตามหน้าที่ภารกิจ ข่าวสารนั้นจะไหลผ่านไปตามสายใยของความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ และความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการในองค์การเป็นข้อกำหนดทิศทางการไหลของข่าวสาร (กริช สืบสนธิ์ 2526 :

ข. การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี เช่นเดียวกัน การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการเมื่อใช้ควบคู่กับการสื่อสารแบบทางการจะทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการในโอกาสพิเศษต่างๆ ช่วยสร้างบรรยากาศการสื่อสารและการปฏิบัติงานในหน้าที่ จึงสรุปได้ว่า แม้ว่าองค์กรแบบทางการหรือราชการนั้นจำเป็นต้องใช้การสื่อสารแบบทางการเป็นหลักในการบริหารและการดำเนินงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการก็ยังคงจะต้องมีอยู่ต่อไป ตราบใดที่บุคลากรในองค์กรยังต้องมีการสื่อสารกัน ซึ่งบางครั้งในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนำเข้าไปก่อนแล้วจึงจะใช้การสื่อสารแบบทางการตามเข้าไปในภายหลัง หรือ อาจจะใช้ทั้งรูปแบบการสื่อสารแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการควบคู่กันไปก็ได้ และหากจะพิจารณาในแง่บรรยากาศขององค์กรแล้วจะพบว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการจะช่วยทำให้บุคลากรในองค์กรทุกระดับกระชับความสัมพันธ์กันยิ่งขึ้นถ้ามีการจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษขึ้นมา เป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงเป้าหมายการทำงานขององค์กร อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรได้อีกด้วย

2.2. ทิศทางการสื่อสาร

ก. การสื่อสารจากบนลงล่าง

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์ มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารจากผู้บริหารไปยังคณาจารย์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสั่งการของผู้บริหารที่ข้ามขั้นตอนการบังคับบัญชาเป็นพฤติกรรมสื่อสารที่ไม่เป็นไปตามโครงสร้างของวิทยาลัยครูและมณฑลการบริการองค์กร นอกจากนี้กลุ่มผู้บริหารยังมีความเห็นด้วยในระดับปานกลางว่า การสื่อสารจากผู้บริหารไปยังอาจารย์มีลักษณะเป็นการสั่งการหรือแจ้งให้ทราบตามสายการบังคับบัญชาที่ชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานใน

ในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี แต่กลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยดังกล่าวน้อย ตรงกับงานวิจัยของ ริชาร์ด เค. โกรฟวู้ (Richard K. Grove 1967: 73) เรื่อง Perceive Effectiveness of Principle Teacher Communication Practices

ที่พบว่า อาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา เข้าใจว่า ตนเองเป็นผู้สื่อสารได้ผลมากกว่าครูอาจารย์ ซึ่งครูอาจารย์ส่วนใหญ่อยอมรับเช่นเดียวกัน รวมทั้งตรงกับงานวิจัยของ ทัทนีญ์ สุกเมธี (2525) เรื่อง บทบาทด้านการพัฒนาอาจารย์ของอธิการวิทยาลัยครู ที่พบว่า อธิการวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นในระดับมากเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ ได้แก่ การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาต่อ และบรรยายภาคทวิชาการ, การผลิตเอกสารประกอบการสอน, การเขียนบทความและตำรา, การวิจัยค้นคว้าและทดลองทางวิชาการ, การสังเกต เขียนเขียน คู่มือและศึกษางานจากอาจารย์อาวุโส และการสร้างบรรยากาศทางวิชาการและกิจกรรมด้านต่างๆ รวมทั้งอธิการวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นว่าได้แสดงออกมากที่สุดเกี่ยวกับการริเริ่มสร้างสรรค์และการปรับปรุงแก้ไข, การให้ความช่วยเหลือประสานงาน, การยอมรับและให้กำลังใจ, การสังคมและการพูดจูงใจ และการแสดงออกทางบุคลิกภาพ จิตใจ และอารมณ์ จะเห็นว่าอธิการวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นและการแสดงออกในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ และงานวิจัยของ นคร ดังพิภพ (2525) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 ที่พบว่า ผู้บริหารได้แสดงออกหรือปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์เกิดขึ้นบ่อยๆ เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารภายใน 7 ด้าน ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ, ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม, เนื้อหาสาระ, ความต่อเนื่องและอยู่กับร่องรอย, ช่องทางการสื่อสาร, ความสามารถของผู้รับสาร และความแจ่มชัด เป็นการชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารรองคณาจารย์มีความเข้าใจและแสดงความคิดเห็นว่าตนเองเป็นผู้ได้แสดงออกหรือปฏิบัติทางด้านสื่อสารไปยังผู้ปฏิบัติงานมากกว่าหรือบ่อยครั้งกว่า จึงสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาที่มั่นคงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (สมยศ นารีการ (2527 : 77)

ข. การสื่อสารจากล่างขึ้นบน

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับที่แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยอย่างมากว่า การ

สื่อสารจากอาจารย์ไปยังผู้บริหารก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้
 เห็นอย่างดี แต่กลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง นอกจากนี้
 ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยว่า ถ้าจะส่งข่าวสารเกี่ยวกับการ
 ปฏิบัติหน้าที่ไปยังผู้บริหารระดับสูงกว่าจะส่งไปตามลำดับสายงานมากกว่าจะส่งไปถึง
 ผู้บริหารระดับสูงกว่าโดยตรงหรือส่งผ่านบุคคลอื่นเป็นการส่วนตัว สำหรับการส่ง
 ข่าวสารไปยังผู้บริหารระดับสูงกว่าโดยตรงนั้นถ้าเป็นงานบริหาร, งานธุรการ และ
 งานบริการ จะส่งไปที่หัวหน้าสำนักงานอธิการ ถ้าเป็นงานวิชาการจะส่งไปที่ -
 หัวหน้าคณะวิชา และถ้าเป็นงานกิจการนักศึกษาจะส่งไปที่หัวหน้าฝ่ายกิจการนักศึกษา
 ในงานวิจัยของ เรนีส ลีเคอร์ท (Lenis Likert | อ้างถึงใน กริช สืบสันธี 2526:
 70) พบว่า ร้อยละ 85 ของผู้บังคับบัญชาคิดว่าคนไม่มีปัญหาในการสื่อสารกับผู้ใต้ -
 บังคับบัญชา แต่ร้อยละ 50 ของผู้ใต้บังคับบัญชาคิดว่าผู้บังคับบัญชามีปัญหาในการ
 สื่อสารกับตนเอง นั้นย่อมแสดงว่า ผู้ใต้บังคับบัญชามีความต้องการที่จะสื่อสารไปยัง
 ผู้บังคับบัญชา เพื่อรายงาน ขอความเห็นชอบ หรือ ชี้แจงปัญหาการปฏิบัติงาน

ก. การสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกัน

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่ม
 คณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสาร
 ระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็น
 อย่างดี และการสื่อสารระหว่างเพื่อนอาจารย์ด้วยกันช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
 ในหน้าที่ให้น้อยลง ทำให้การปฏิบัติงานได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ตรงกับ
 งานวิจัย (อ้างถึงใน กริช สืบสันธี 2526: 130) ที่พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับความ
 สัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับเดียวกันเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินผลของ
 แต่ละบุคคลเกี่ยวกับงานในหน้าที่และองค์การ สรุปได้ว่า การสื่อสารระหว่างเพื่อน
 อาจารย์ด้วยกันเป็นพฤติกรรมสื่อสารแบบไม่เป็นทางการที่อาจารย์วิทยาลัยครู -
 อุดรดิตถ์ได้ทำการแลกเปลี่ยนข่าวสารกันตามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายและภารกิจ
 ที่จะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบร่วมกัน ทำการแลกเปลี่ยนข่าวสาร ประโยชน์หรือ เพื่อ
 ประสานงาน ลดความขัดแย้ง และแก้ปัญหการทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ
 ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่

2.3. ประเภทการสื่อสาร

ก. การสื่อสารระหว่างบุคคล

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นด้วยมากที่สุดว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลช่วยสร้างและกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อน - อาจารย์ด้วยกัน ทำให้การปฏิบัติงานของอาจารย์ดำเนินไปด้วยความราบรื่นยิ่งขึ้น แต่กลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากเท่านั้น สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า คือ การพบปะพูดคุยเป็นรายบุคคล ตรงกับงานวิจัยของ พิชยา มุสิก (2523) เรื่อง พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความต้องการร่วมประสานสัมพันธ์ที่ใช้การสื่อสารอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แต่มีพฤติกรรมด้านการแสดงออกในการร่วมประสานสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าแบบตัวต่อตัวระหว่างบุคคลากรสองคนซึ่งกันและกันแบบสองทิศทาง เพื่อสร้าง - และกระชับความสัมพันธ์อันดีต่อกันทั้งแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ (กริช สืบสนธิ์ 2526: 106) ในแง่ของการปฏิบัตินั้น ลาซาร์สเฟลด์ และ เมนเซล (Lazarsfeld และ Menzel) 1963: 72) ได้เขียนไว้ว่า การสื่อสารระหว่างบุคคลมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและกระชับความสัมพันธ์โดยการพูดคุยแบบเป็นกันเอง ทำให้ผู้พูดและผู้ฟังมีความรู้สึว่าเป็นพวกเดียวกัน มีความสนิทสนม ตลอดจนรู้จักกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลดีย่อมเกิดขึ้นแก่องค์กรโดยตรง

ข. การสื่อสารกลุ่มย่อย

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารกลุ่มย่อยก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสื่อสารของกลุ่มอาจารย์ที่มีความสนใจและการแสดงออกร่วมกันก่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ สำหรับสื่อหรือช่องทางการสื่อสารกลุ่มย่อยที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า คือ การพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม ในเรื่องนี้ กริช สืบสนธิ์ (2526: 138) ได้อธิบายว่า การสื่อสารกลุ่มย่อยเป็นการสื่อสารของกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งสามารถจะสื่อสาร

เฉพาะหน้ากันได้และมีความสนใจหรือการแสดงออกร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งพฤติกรรม การสื่อสารกลุ่มย่อยที่แท้จริง คือ พฤติกรรมการสื่อสารของแต่ละบุคคล นั่นเอง

ค. การสื่อสารสาธารณะ

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความ เห็นด้วยอย่างมากในระดับที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อยว่า การสื่อสารสาธารณะก่อให้เกิด ประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี และการสื่อสารสาธารณะช่วยกระจาย ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงในเวลาเดียวกันได้เป็นอย่างดี สำหรับสื่อหรือช่องทาง การสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดนั้นทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์มีความ เห็นตรงกันว่า คือ วารสารประชาสัมพันธ์ ต่างจากงานวิจัยของ ริชาร์ด เค.โกรฟ (Richard K. Grove | 1967: 73) เรื่อง Perceive Effectiveness of Principle Teacher Communication Practices ที่พบว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา ยอมรับว่า การประชุมคณาจารย์เป็นวิธีการสื่อสารสาธารณะ ที่ได้ผลดีที่สุด การที่กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มคณาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีความเห็นว่า วารสาร ประชาสัมพันธ์เป็นวิธีการสื่อสารสาธารณะที่มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่มากที่สุดนั้น เนื่องจากวารสารประชาสัมพันธ์มีเนื้อหาสาระข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ตลอด จนความเคลื่อนไหวด้านกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานในวิทยาลัยครู ทำให้อาจารย์ วิทยาลัยครูทุกคนได้รับทราบข่าวสาร และนำข่าวสารไปปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างทั่วถึงในเวลา เดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของ อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2527 ครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า น่าจะ มีการวิจัยครั้งต่อไปในอนาคต ดังนี้

1. อาจจะวิจัยหัวข้อเดียวกันในวิทยาลัยครูหรือสถาบันการศึกษาและองค์การอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรและทาง วาจา ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสาร และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารแบบทางการและแบบไม่

เป็นทางการ หಿತทางการสื่อสารจากบนลงล่าง จากล่างขึ้นบน และบุคลากรในระดับเดียวกัน และประเภทการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มย่อย และการสื่อสารสาธารณะ ระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติงาน เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการสื่อสารขององค์กรต่อไป

2. ควรมีการวิจัยด้วยวิธีการอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากการวิจัยแบบสำรวจพฤติกรรม การสื่อสารของบุคลากรในองค์กรโดยทั่วไป เพื่อนำผลการวิจัยมาติดต่อหรือเปรียบเทียบกับ การวิจัยครั้งนี้ เช่น ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อแต่ละประเภท หรือเปรียบเทียบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้สื่อแต่ละประเภทที่ส่งผ่านข่าวสารชนิดเดียวกัน เป็นต้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ให้ความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับงานวัฒนธรรมน้อยที่สุด ทั้งที่งานวัฒนธรรมเป็นงานระดับชาติที่สถาบันหรือองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องช่วยกันจรรโลงและธำรงรักษาไว้ รวมทั้งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2528 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า วิทยาลัยครูมีหน้าที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงน่าจะมีการศึกษาวิจัยว่า จะทำอย่างไรจึงจะให้อาจารย์ของวิทยาลัยครูให้ความสนใจต่องานวัฒนธรรม: ผู้บริหารวิทยาลัยครูควรกำหนดค่าใช้จ่ายหรือช่องทางอย่างไรจึงจะทำให้อาจารย์วิทยาลัยครูยอมรับและมองเห็นความสำคัญของงานด้านวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น หรือ ศูนย์วัฒนธรรมของวิทยาลัยครูควรมีบทบาทและหน้าที่อย่างไรที่จะสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครู เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไปในทางที่ดีต่องานวัฒนธรรมโดยอาศัยการสื่อสารขององค์กรเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน

4. จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์มีความคิดเห็นว่าการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมีส่วนสนับสนุนและเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการเมื่อใช้ควบคู่กับการสื่อสารแบบทางการจะทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วบุคลากรขององค์กรมักจะใช้การสื่อสารทั้งแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการปะปนกันและมักจะเป็นที่มาของปัญหาต่างๆ ในองค์กรได้ เช่น บุคลากรขององค์กรอาจทำการสื่อสารกันโดยไม่อาศัยโครงสร้างองค์กรเป็นหลักในการกระจายหรือเผยแพร่ข่าวสาร อาจมีความลำเอียง

ต่อข่าวสาร และอำนาจของผู้บังคับบัญชา มีผลทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ เป็นไปอย่างไร้ระบบเพราะขาดระเบียบ อาจจะทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกันได้ หากจะพิจารณาว่าถึงอย่างไรก็ตามการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการก็ ยังเป็นสิ่งจำเป็นของบุคลากรในองค์การ ก็น่าจะศึกษาวิจัยว่า การสื่อสารแบบไม่เป็นทาง- ของบุคลากรในองค์การดำเนินไปในลักษณะอย่างไร ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างไร ข่าวสารประเภทใดควรผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อสาร แบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ ข่าวสารประเภทใดควรผ่านสื่อหรือช่องทางการสื่อ- สารทั้งแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ รวมทั้งศึกษาว่าสื่อหรือช่องทางการสื่อสารใด มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด เมื่อใช้สื่อสารแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย